

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทที่ 8

สวัสดิการและผลประโยชน์

บทนำ

- สวัสดิการและผลประโยชน์
  - จูงใจและธำรงรักษาพนักงาน
  - ความผูกพันกับองค์กร

ที่มา : <https://lovepik.com/>

สวัสดิการและผลประโยชน์

- ความหมาย
- พัฒนาการของสวัสดิการ
- ประเภทของสวัสดิการ
- หลักการจัดสวัสดิการ
- การบริหารสวัสดิการในองค์กร
- แนวโน้มของสวัสดิการในประเทศไทย

สวัสดิการ ประโยชน์ และบริการ

สวัสดิการ เป็นสิ่งนอกเหนือจากค่าจ้างแรงงานโดยตรงที่องค์กร
มอบให้แก่สมาชิก เพื่อให้เกิดความผูกพัน จงรักภักดี ทำให้บุคลากร
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถ ซึ่งช่วยให้
บุคลากรมีพัฒนาการความก้าวหน้า มีชีวิตครอบครัวที่มีความมั่นคง
สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

พัฒนาการของสวัสดิการในองค์การ 3 ช่วงเวลา

1. ช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมจนถึงต้นศตวรรษที่ 19

- จัดสวัสดิการให้ลูกจ้างในลักษณะที่เป็นแบบครอบครัวหรือแบบอุปถัมภ์ เพื่อให้ลูกจ้างสามารถดำรงชีวิตและทำงานในสถานประกอบการได้ตาม อุตภาพ

2. ช่วงพัฒนาการของสังคมอุตสาหกรรม

- แรงงานเรียกร้องความเป็นธรรม สวัสดิภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน “มีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ หาวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุด” มีการนำระบบการให้ค่าตอบแทนแบบจูงใจมาใช้ มีการตื่นตัวของแนวคิดด้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีการตอบสนองความต้องการของสมาชิก

พัฒนาการของสวัสดิการในองค์การ 3 ช่วงเวลา (ต่อ)

3. สมัยปัจจุบัน

- สมาชิกขององค์การได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม

บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

- ระบบสวัสดิการที่เอื้อประโยชน์แก่บุคลากรและองค์การ
- ส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้บุคลากรตามกฎหมายกำหนด

ประเภทของสวัสดิการ

1. สวัสดิการตามกฎหมาย

- บริการด้านสุขอนามัย ห้องพยาบาล ห้องสุขา
- ส่งเสริมสวัสดิภาพและความปลอดภัย
- ส่งเสริมคุณภาพชีวิต

2. นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

- รถรับ-ส่ง
- ที่อยู่อาศัย
- เงินช่วยเหลือพิเศษ
- กิจกรรมนันทนาการ

— Design by All-free-download.com —

ชนิดของสวัสดิการ 10 ประเภท

1. บริการด้านสุขภาพ (Health Services) เช่น ห้องพยาบาล การตรวจสุขภาพ การให้ข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย
2. บริการด้านความปลอดภัย (Safety Services) เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย กิจกรรมด้านความปลอดภัย การฝึกอบรม
3. บริการด้านความมั่นคง (Security Services) เช่น เงินรางวัล เงินทดแทน การประกันชีวิต เงินบำนาญ

ชนิดของสวัสดิการ 10 ประเภท (ต่อ)

4. การจ่ายค่าตอบแทนในวันหยุดตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต
(Payment for Entitle Leave) เช่น วันหยุด วันลา วันลาป่วย
5. บริการด้านการศึกษา (Education Services) เช่น ทุนการศึกษา
ลาศึกษาต่อ
6. บริการด้านเศรษฐกิจ (Economic Services) เช่น บ้านพัก อาหาร
กลางวัน

ชนิดของสวัสดิการ 10 ประเภท (ต่อ)

7. บริการนันทนาการ (Recreational Services) เช่น ชมรมกีฬา
กีฬาประจำปี
8. บริการให้คำปรึกษา (Counseling Services) เช่น ให้คำปรึกษา
ด้านอาชีพ กฎหมาย
9. โบนัสและเงินสวัสดิการ (Bonuses Services)
10. บริการอื่น ๆ (Other Services) เช่น รถยนต์ประจำตำแหน่ง
อุปกรณ์สื่อสาร

หลักการจัดสวัสดิการ

1. ตอบสนองความต้องการ เช่น การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล รถรับ-ส่ง เงินบำเหน็จและบำนาญ ที่พักอาศัย เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ
2. การมีส่วนร่วม
3. ความสามารถในการจ่าย
4. ความยืดหยุ่น
5. ประสิทธิภาพของการทำงาน

การบริหารสวัสดิการในองค์กร

1. การจัดการโครงสร้างสวัสดิการ

- ข้อกำหนดของกฎหมาย
- โครงสร้างตำแหน่งงานในองค์กร
- ความพร้อมขององค์กร

2. การคำนวณต้นทุนสวัสดิการ

- ตอบสนองความต้องการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ได้รับความพอใจคุ้มค่า

แนวโน้มของสวัสดิการในประเทศ

- ✓ ระบบสวัสดิการ : สอดคล้องกับกระแสสังคม
  - ✓ สวัสดิการเหมาะสมและเป็นประโยชน์กับสมาชิก
    - สวัสดิการแบบชุด (Package)
    - สวัสดิการแบบยืดหยุ่น (Flexible) เรียกว่า สวัสดิการแบบบุฟเฟต์ (Buffet Plan) : เพื่อสร้างความพอใจแก่บุคลากร และองค์การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- *** คำนึงถึงคุณค่าของบุคลากร คุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- “สวัสดิการแรงงานเป็นกุญแจดอกสำคัญที่มีส่วนช่วยแก้ปัญหาในองค์การ”

Thank You

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

แบบฝึกหัด

1. จงอธิบายความหมายของสวัสดิการ ประโยชน์ และบริการ
2. จงอธิบายพัฒนาการของการจัดสวัสดิการ ประโยชน์ และบริการ
3. จงอธิบายและยกตัวอย่างสวัสดิการในปัจจุบัน
4. หลักการจัดสวัสดิการมีอะไรบ้าง จงอธิบาย
5. การจัดระบบสวัสดิการแบบยืดหยุ่นมีประโยชน์กับองค์กรและบุคลากรอย่างไรบ้าง

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2548). การจัดการทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น

จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงษ์และสุวรรรชญา เทพจิต. (2550).

การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอิน โค ไชน่า.

กึ่งพร ทองใบ. (2553). ระบบค่าตอบแทนสมัย จากวิชาการสู่อาชีพ.

กรุงเทพฯ: เอชอาร์ เซนเตอร์.